

0138

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagós)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

ULLADA POLITICA

El nou President de la República Francesa

M. ARMAND FALLIÈRES

La qüestió palpitant

SPANYA es el país clàssich dels consentits: per això els conservadors alguna que altra volta resulten liberals, y 'ls liberals casi sempre resulten reaccionaris.

Pujan al poder las més de las vegadas, no per afiansar com deurian las públicas llibertats, sino per restringirlas, minarlas y ferlas impracticables. Se diria que aquesta y no altra es la seva missió, y que sols per això se 'ls confia la direcció dels negocis del Estat. Hereus dels que llansant rius de sanch conquistaren aquest preuhat patrimoni, son ells sempre 'ls escullits per malbaratarlo miserablement, ab escarni de la seva historia, agravi als seus heroichs antecessors y dany irreparable de l'opinió pública, de la qual, al veure tals claudicacions, se 'n apoderan el fàstich y l'escepticisme.

El projecte de lley de repressió dels delictes contra la patria y l'exèrcit, en la forma en qu' está concebut, no podia presentar-lo una situació política que blasoni de liberal. Es una lley d'escepció, una lley especial, renyida ab l'esperit de la lley comú. Significa un pas enrera en el camí del progrés polítich. Un, al llegirla y meditarla, se creu transportat al període reaccionari dels anys 23 al 33 del passat sigle.

Al consignar aquesta consideració, molt lluny de nosaltres establir l'impunitat respecte a certa classe de delictes. Pero, en un país ben regit y governat, la lley comú, ab sas definicions clares y concretes y ab sos procediments regulars, hauria de bastar per reprimirlos. L'afany d'establir una lley especial per cada cas, argüeix desconfiansa en l'eficacia de la lley general, y per tant representa l'anulació, en tot ó en part, de las conquistas lliberals y democráticas en la lley general condensadas.

No ha vist ó no ha volgut veure en Moret aquest inconvenient fonamental al presentar a las Corts son projecte de Lley d'escepció. Y al formularlo, erissat de prevençions, suspicacias y perills no s' ha adonat de que posava en mans dels governs un arma terrible contra la primera de todas las llibertats, quina es: l'emissió del pensament per medi de la paraula parlada ó escrita.

En efecte: dadas las definicions dels indicats delictes fetas en els articles tercer y quart del projecte de Lley, va a ser cosa compromesa ocupar-se de la patria y del exèrcit, com no siga per ensalsarlos, vingui ó no vingui a tom. Se castiga no sols l'insult ó l'despreci a la patria, sino als que «directa ó indirectamente traten de menoscabar los prestigios nacionales», com se castiga igualment als que directa ó indirectament «traten de rebajar los prestigios del ejército ó la armada como colectividad ó en sus armas, cuerpos é institutos.»

¿Qui pot eximirse de perill sempre que s'ocupi, encare que sigui ab els fins més nobles, en pintar las desventuras de la patria ó la situació desventajosa de la forsa armada? Qualsevol concepte pot ser taxat de pecaminós y donar lloch a procediment.

Y quin procediment!... Distint, per lo ràpit, sumariíssim, fulminant y executiu, del que estableix la lley general en garantia dels acusats. La denuncia y 'l'presidi casi en un tancar y obrir d'ulls. Mes que inspiradas en els concells de una reflexió serena, semblan fillas las tals prescripcions de un estat de histerisme, exacerbant per una pressió extranya, que no 's veu pero s'endavina.

Tres denuncias consecutivas contra una associació ó un periódich, portaran aparellada la suspensió per 60 dias de l'associació ó l'periódich denunciats; y tres condemnas, la supressió de l'una y de l'altre. Posadas aquestas facultats en mans de autoritats poch escrupulosas, no hi haurá associació ni periódich.

Ja'l govern ha descubert el seu pensament ó 'ls seus pensaments, perquè n té més d'un, respecte a la titulada *Qüestió palpitant*.

Un projecte de 24 articles defineix lo que son delictes contra la patria y contra l'exèrcit, las penas ab que serán castigats y la forma del procediment. Es una lley d'escepció plena de amenassas y rigors: es la negació de la més preuhada de las llibertats democráticas. Cert que confia a la jurisdicció ordinaria l'entendre de aquests delictes; pero sols de una manera interina. Se deixa que las Corts decideixin sobre aquest particular.

No s'havia vist may un cas semblant. Sempre 'ls governs presentavan a las Corts els seus projectes perfectament definits, resoltos a dimitir si no obtenian la sanció parlamentaria. Aquesta vegada no han pogut ferho, perquè 'ls ministres están en desacort, partidaris els uns de la jurisdicció ordinaria y 'ls altres de la militar. El general Luque anava a abandonar la cartera; pero li feren comprendre que no era la present la ocasió més oportuna de provocar una crisis estant reunida la Conferencia d'Algeciras. Per altra part, una crisis, posava en mans de la corona la decisió del conflicte militar, y aixó li creava un compromís que han d'evitarli tots els amants de las institucions.

Se donà per convenut el General y passà bonament pera que fossen las Corts las que s'encarreguessin de desfer l'embolich.

El projecte que amenaça naufragar en el Congrés ha sigut presentat al Senat, sens dupte pera que duri més temps l'enredo, qu' es a lo que s'tira. Las oposicions, veient el joch, s'han negat a formar part de la Comissió informant, y aquesta ha sigut nombrada baix las inspiracions del govern, y ab un equilibri tan purificat que de set senadors que la componen, tres son partidaris de la jurisdicció militar, tres de l'ordinaria, y 'l'president fluctúa entre todas duas.

De moment, els partidaris de la jurisdicció de Guerra's proposan dolcificar las penalitats establertes en el projecte, com pera fer passar millor la pildora. Y uns y altres, avants de donar dictamen, s'inclinan a obrir una informació parlamentaria, que será tan llarga com convingui als que temen tenir qu'esqueixar la grúa.

En Montero Rios la va esqueixar fent gravissimas declaracions, respecte als motius que l'induhiren a dimitir, y exposant de passada el concepte que tenia format dels militars que prengueren part en els successos de Barcelona y de l'actitut de la guarnició de Madrid. Pero las declaracions de n Montero, que posavan al govern en un verdader compromís, aparequeren en el *Diari de sessions* sumament atenuadas, y al dia següent el Sr. Moret feya grans elogis del govern anterior, acceptava todas las responsabilitats que hagués pogut contreure, y aixis tornava a apedassar la grúa. En lloch de pastetas, se valia del *cold-cream*.

Tan destarotat quedà'l pobre D. Eugeni, que ha dit qu'ell ja no tornaria a ficarse en res, y que no'l demanessin més que pera votar. Desde jefe superior ha descendit a la modesta condició de recluta disponible.

La qüestió, com se veu, es molt complexa, y s'ha tornat completament política. De la resolució que tingui'n poden sortir successos inesperats: de todas maneres, al cul del sach, hi ha sempre una crisis, ó millor dit l'eterna crisis, que de dos anys ensá no troban manera de conjurar ni de resoldre ab tot y

paralitzar l'acció del govern en lo que atany a la direcció regular de la cosa pública. L'impotencia s'ha fet govern.

Algú creu qu'en Moret, a forsa de donar allargos a la cosa, ab paciencia, temps y molt *cold-cream*, se sortirà de tot. Y fins en cas de que surgeixi una crisis, se diu que s'prestará bonament a secundar certas intencions, obtenint la confirmació de poders y 'l'decret de disolució del Parlament.

De todas maneres, será sempre la llibertat de la premsa la que pagará 'ls plats trencats.

Sobre la Conferencia de Algeciras están fixas las miradas del mon enter.

Si hi ha unanimitat respecte a mantenir la independència del Marroch y altres punts de caràcter general, no succeeix lo mateix en lo que atany a la influencia que algunas nacions pretenen exercir sobre aquell país, y en la manera de ferla efectiva, sense establir preferencias de las unas sobre las altres. La qüestió de la porta oberta, en quant al comerç, es molt delicada; pero ho es més encare la de confiar el cumpliment dels acorts que s'adoptin a la policia de tal ó qual potencia. Y de aquí pot venir el conflicte, perquè l'encarregat de vigilar, es sempre qui té las mans més prop de la tallada.

PEP BULLANGA

La aspiració general

—Senyor Governador, aixéquinsela. —¿Qué? —La suspensió de garantias.

LLAGOSTERA, 8 de janer. M' es totalment impossible trobar frases prou duras per calificar a la Societat Coral Polimnia... MONTBRIÓ DE TARRAGONA, 6 de janer. Tenim un arcaide modello. S' ha posat la mania al cap de reelegir-se novament després de vuyt anys de serveys.

Si'l marqués de la Vega de Armijo s' ha enfadat de la manera formidable qu' hem tingut l' honor de veure, ha sigut pura y exclusivament perque'l Govern no va volguer nomenar arcaide de Córdoba a un recomenat seu.

ALTA POLÍTICA

A deuben haver vist vostés el rasgo enérgich de'n Vega Armijo. Ferit l' home en lo més fondo del ánima per la conducta del Govern, ell que quina te me'n fa?

Lo que tampoch se veu al gayre freqüencia y que també dona una idea bastant exacta de la altura a que se cerneix avuy la política espanyola, es lo qu' está passant ab la crisis andalusca.

Y aixis va ferse. En Romanones se presentá a Andalucía ab las butxacas plenas de diners, y no caldir l' entusiasme ab que per tot arreu fou rebut, els banquetes que ls conspicuos varen donarli y'l costum de vivas que'l poble va fer al seu alrededor.

—¿Veuhem lo que ls deya?—exclamava el conde al tornar de la excursió.—Ja está tot arreglat.—D' arreglat, en efecte, ho estava, sinó que l' arreglo ha durat poch.

FANTÁSTICH

Els diplomáticos á Algeciras

Desde la entrada del pont que crusa del Miel las ayguas, veig vení als representants de la vella diplomacia. Caminan ab lentitut, preocupats, la testa baixa, com si s' estessin mirant la punta de las sabatus ó busquesquin per lli terra una pesseta esgarriada.

Passa al davant de tothom el delegat d' Alemania. —Respectable Tattenback, ¿no podria explicar-me com tres y quatre fan set y ab sinceritat germanica que veniu a ferhi aqui? —Vinch en nom del noble Kaiser a vetillar pel benestar de la gran familia humana.

donchs, com ja deven saber, l' emperador fa de pare a tots els pobles del món, tant si son de rassa blanca com negra, com de color de café ab llet... concentrada.

Passa no gayre lluny d' ell el representant de Fransa. —¿Qué hi veniu a fé aqui vos? —La pregunta es excusada. Vinch a amparar als pobres moros, que no saben com salvarse del tremendo desgabell en que la seva ignorancia els té ja fa un grapat d' anys, y que jo ab la meua trassa curaré segurament, sense deixarm' hi ni rastre.

Passa trepitjantli ls peus el vell delegat d' Italia. —¿Ab quina missió hi veniu a n' aquesta junta magna? —Hi vinch sense més propòsit que'l de pegar cullerada en todas las discusiones que aqui puguin entaularse, y veure si ab el concurs de la meua santa patria portem la felicitat a las tribus africanas.

A continuació segueix, sech y estirat com un rabe el delegat d' Inglaterra. —Mister, ¿no podria dar-me una idea del objecte que us ha fet posar la planta en aquesta terra hermosa? —¡Oh! Un objecte molt laudable, que demostra l' altruisme que inspira sempre ls meus actes. Vinch aquí senzillament perque ls moros me demanan que sigui jo y tan sols jo el qui ls ensenyi a llensarse per las vias del progrés, sense exposarse a fer planxas.

Y passa'l de Portugal, y'l de Bélgica, y'l de Austria, y'l de la trista Suecia, y'l de Rússia y'l d' Holanda, y tots, frasse mes ó menos ab igual resposta m pagan: —Venim a la Conferencia sense cap intenció mala. No portem altre desitj que'l de desfer la ropada qu' enfosqueta l' horisont, y assentá en sólidas bases la pau de la vella Europa y'l pervenir d' uns y altres.

Passan per fi ls pobres moros que representan al Africa. —Y vosaltres ¿quin paper hi feu en aquesta dansa? —Nosaltres no més venim a saber si aquests golfres se ns menjaran fets en such ó escalats a la brasa.

C. GUMÀ

STÁ a punt d' expirar el plasso de arrendament de la Companyia de Cerillas, la qual satisfé al govern quatre milions y cent mil pessetas. Aquesta suma s' obté per medi del monopoli, ab las capsas curtas y els mistos que no s' encenen.

Donchs bé, s' está formant un' altra societat que s' proposa augmentar el cánon fins a deu milions. Calculin, per abonar una quantitat tan considerable, quina mercancia donará aquesta societat al públich.

Aquest dia deya un fumador desesperat, llensant d' un cop una colilla que no tirava, y una caps buya: —Sembla que a molts ganduls, el poble ls ha de mantenir ab mistos. A lo menos se ls menjessin al natural!

Valent escándol no va armar una senyora ab un capellá, reclamantli sis mil pessetas que deya que li havia confiat. Pel carrer, mentres els duyan al Govern civil y al Jutjat, tothom s' enterava de la cosa, perque la senyora, feta una furia, ho anava dient a grans crits, y ensenyant las unglas y las dents al pacífich ministre del Senyor.

¿Qué hi haurá de veritat en la qüestió? Els Tribunals ho averiguarán. Algú, que presenciá l' escena, y que no pot creure en la culpabilitat del clero, deya: —No veuhem quina manera de proceder? Resoltament, aqueixa senyora es boja. A lo que replicá un transeunt: —Podria molt ben ser, per alló que diu el ditxo: «qui pert el seu, pert el seny.»

Un embaixador dels que han anat a Algeciras, al passar per Madrid, va saludar a n' en Moret, a qui conegué feya alguns anys, y li digué que l' extranyava veure'l ab barba, essent aixis que avants portava bigoti.

En Moret li va respondre que s' ha anat fent vell y que ab l' edat se pert la coqueteria. Millor hauria sigut dirli:—Si m' deixo la barba es pera estar en consonancia ab la situació del país, que cada dia va posantse més peluda.

Al partir pera Madrid el cardenal Cassanyas fou despedit a l' estació pel devot remat, que, genolls en terra, rebé la seva benedició.

El remat se componia exclusivament d' ovellas: no hi havia més que un moltó: el Sr. Milá y Pi, ex-arcaide de Barcelona, en temps dels conservadors. ¡Oh, Deu, y com se va tornant la nostra ciutat!.. Un hi veu créixer la llana, sense necessitat de microscopi!

El dia 23 de Juliol de 1904, Llorens Ortíz Domínguez rector de Pastriz (Aragó), assassiná traidora-

ment a D. Francisco Bernard, persona caritativa y estimada de tota la comarca. S' ensanyá ab ell, fins a dispararli quatre tiros de revólver. El poble indignat volia lincharlo.

S' entaulá'l corresponent judici, y l' assessi sigué declarat boig. Sols aixis pogué lliurarse del pal. Reclós en un manicomi regentat per frares, el dia 4 del corrent lográ escapar-se, sense que fins ara haja sigut possible tornar-lo a capturar.

Fets d' aquesta naturalesa no son nous aquí a Espanya.

Anys enrera, un capellá de Zaragoza, anomenat Sánchez, asessiná a una seva cusina, després d' haver-la deshonorada, cometent el crim en la catedral, dintre de qual edifici amagá'l cadavre. Després s' escapuli y ara corre lliure pel món.

Desenganyinse: en un país com el nostre, més enemich del escándol que del pecat, res entrabanca menos que la sotana, pera fugir de l' acció de la justicia.

Espanya s' despobla. Durant el passat mes de desembre, 20,500 emigrants espanyols han desembarcat a Cuba.

La caricatura al extranger

No veig res. —Seriau bo per anar a la Conferencia d' Algeciras.

(Le Charivari)

EL PAPA Y LS CARDENALS. (A propósito de la nova direcció que convé donar als assumptos religiosos de Fransa.)

—Las intencions del cotxero son excelentes, pero ¿qué volen que fassi ab aquest tiro?

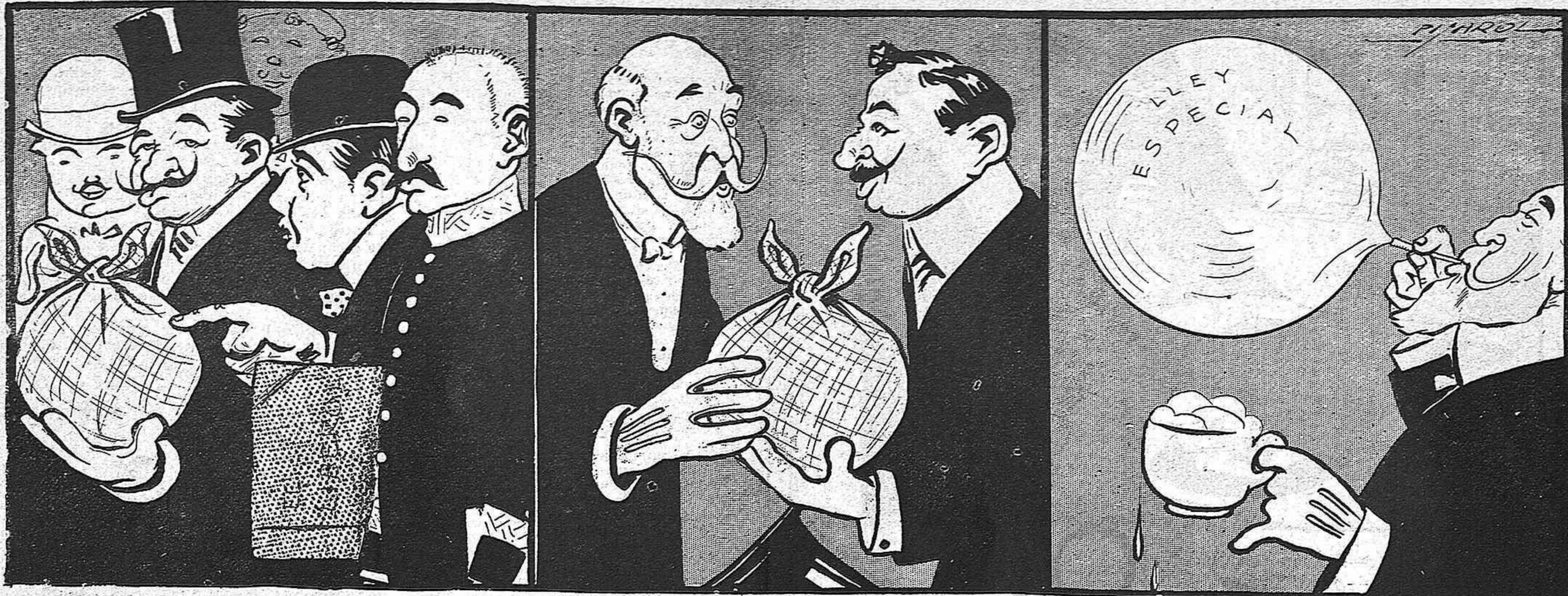
(Del Pasquino)

LA CONFERENCIA D' ALGECIRAS. EL DOCTOR ROZEN (Alemany):—Entrin, señores, entrin. Hem trobat pera la Conferencia un lloch magnífich. La protecció dels canons de Gibraltar demostra'l carácter pacífich de la reunió.

(Del Lustige Blätter)

La broma de 'n García Prieto

—Señores, traigo la bomba.

—¿Qué pasará?

—¡Qué sé jo!

Y era... res: una bombolla de las que 's fan ab sabó.

Lo que dirán els que emigran:
—Ja que la República no vé á Espanya, l' aném á trobar á l' altra banda del Atlántich.

Deya un concurrent á un enterro católich:
—Ja poden cantar els capellans tant com vulguin las absoltas al mitj del carrer, que lo qu' es jo no 'm descubreixo. Tampoch se descubren ells. ¡Y qué s' han de descobrir, ab aquest griso que fa! Si ells s' estiman la pell, també me l' estimo jo. Y si tenen ells interés en apressurar la liquidació del meu individu, jo l' tinch en aplassar el venciment tot el temps possible.

Ha mort el bisbe de Girona.
Un periódich, al donar la noticia, deya per tot paginich:

«El difuntó deja una fortuna fabulosa.»
Si hi hagués correspondencia ab l' altra vida, seria curios saber l' acullida que li han dispensat els seus feligresos, que morts de fam y de miseria l' han precedit en son darrer viatge.

El famós arcalde d' Agramunt, Francisco Ros (a) Rumboy, en sentència dictada per l' Audiencia de Lleyda, ha sigut condemnat, per tupinayre electoral, á una multa y á nou anys y un dia de inhabilitació, y pago de la meytat de las costas processals.
No totas las avellanas dels turróns d' Agramunt son peladas: algunas conservan l' esclofolla, y es molt just que 'ls golutres, que no miran prim, hi deixin las dents.

Dihen qu' en Moret vol venir á Barcelona, á realisar un viatge d' estudi.

Ha dit, valentse d' una figura retórica, que 's proposava «auscultar los latidos de la opinión catalana en todos sus matices.»

Podrá ferho, si vol. Pero se 'm figura que tals esbatachs percibirá, que un cop terminada l' operació, dirá, com aquell que fuig de compromisos:—No hi sento d' aquesta orella!

A Riesa, poble italiá, han erigit un monument á Pio X. Res: poqueta cosa: un busto del Papa.

Y ab tal motiu s' ha publicat á Roma una pasquinada, que diu ab molta gracia:

—He estat á Riesa: he vist el monument á Pio X y m' agrada. En efecte: l' han representat tal com es... ¡Mitj Papa!

Contrast:

May hi ha hagut á Madrit, entre l' aristocracia, tantas festas, y totas ostentosas, brillants y caras. Saraus, balls, recepcions... La mar d' esplendids.

May tampoch hi ha hagut á Espanya tanta miseria com en els actuals moments. Crisis de treball, carestia de comestibles y neguits... La mar de desesperació.

Coincidencia:

Aquí á Espanya avuy se vessa tot. Els aristócratas vessan diners... la nació vessa emigrants!

Al Duch de Bivona li varen fer creure que l' senyor Roig y Bergadá s' havia fet republicá, y aixis sembla que va telegrafiarho á Madrit.

Pero no era cert.

No es republicá l' Sr. Roig. Qui ho es y de debó es el districte de Sant Feliu de Llobregat que l' senyor Roig representa en el Congrés.

Aixó ho sab tothom, com tothom sab també 'ls medis de que va valerse pera guanyar l' acta.

may més te crech cap paraula; no hi pensis, no *invers-dos* mí, ja pots buscarten un altre... que potsé *altre* 'n trobarás que supleixi bé 'l meu cárrech.
—Pro ¿de qué 't queixas?

—De res, noya, de res... —Pro ¿qué 't falta?

—Res.

—Y donchs els embolichs y romansos que 'm vens ara, ¿qué son?

—Vaja, t' ho diré; t' ho diré *invers-dos* veu clara. T' he dit que 'l que 'm suplirà, suplirà tan sols un cárrech perque só un encarregat al teu costat, perque ho sápigas.
—Ay, ay ¿encarregat?...

—Sí: puig tú, vas encarregar-me que encarregues, fa poch temps, fer fer una *dos-tres* maca, encarregantme pagar... pro de la meva butxaca. Y al que encarregan y té, també, d' encarregar encare, que encarreguin... no es pas més

(encare qu' en baixa escala) que encarregat; y per xó te dich qu' es tan sols un cárrech lo que desempenyo jo, fa ja bona temporada, y no l' ser el teu xicot... Mes, no ve tota la causa del sé ó no sé encarregat sino també d' alguna altre. ¿Recordas que 't vaig dar fil?...

—¿Fil?...

—Sí, sí y bona trocassa...

—Pro... —Per ferme una total...

¿ho recordas?...

—¡Ah, sí!...

—Vaja,

tant, tant de temps que me l' tens y no me l' has feta encare...

¿ho veus?...

—¿Qué?...

—T' has convenut

de que no compleixes, Marta,

ni ets digna de mon amor ni de que 'm miris la cara?...

—¡Ay, Pep, no 'm renyis!...

—Hónt es

qu' encare no me l' has dada?...

—¡Dispensam... vaig perdre... 'l fill!...

—Pro, qué xerras! qué dius ara!...

¡fil tan car com era aquell!...

¡isi qu' estás ben arreglada!...

¡may més me miris á mí,

may més!... ¡Vesten, poca *latra*!...

CARLES DE LAVIOLA

ANAGRAMA

A una nena molt bufona que per tot á ca 'n Tia está en Pepet vol festejá; pero en Xicu no li abona si una estona un cop de tot li dará.

IX TERRIS AIRE

CONVERSA

—¿Vols venir á fora, Miró?

—Sastre, tinch feyna.

—Be, deixala corre.

—¿Y ahónt vols anar?

—¡Ja ho hem dit!

GUILLEN C. MIQUELET

GEROGLÍFICH

X
NOTA

NOTA NOTA

NOTA

NOTA NOTA

NOTA

VJON

I

A. CARARACH

Caballers: R. P. C. Ximplici Mata-freres y menjamonjas, Isidro Bruguera, Juan Anaya, C. Clará, Joaquim Horta, Manuel Opi (a) El Ninas y Monsieur André Francés: Pleguem.

Caballers: A. Cararach y Enrich Bofill: Mitj rahim y mitja figa.

Caballer: Joan Rivera: La *versificació* no 'ns va.—Enrique López: No, senyor; no es del meu gust.—S. Olé: Aixó de tenir 14 anys, no es cap atenuant.—P. I. Q. A. L.: La poesia es fluixeta.—Noy de Figueras: Aquest sonet es més antic que 'l geure.—Phelip C. Farém els impossibles.—Antón Calderó y Morales: Idem de idem.—M. Soler: Aixó, pels Jochs Florals, home!—J. Falges Canals: No va prou be.—S. A. y C.: Gracias per l' envió.—J. Costa Pomés: Lo mateix li dich.—Delif Artau: Podria ser que sí.—Carles de Laviola: Poca coseta.—Mateo Vidal: Bunyol!—Lleó Vila y Huguet: Merçi.—Manel Noé: Ho llegirém ab calma, y si va... ja ho sab!—L. P. A. B., R. B., A. S., J. E.: Un amant del progrés, F. C., V. S., B. P. y P. N.: No 'ns es possible insertar las cartas que 'ns remetren, per diferents motius.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

—¡Ay de mí! ¡Ay de mí! Si acabaré llorando...

ENDEVINALLAS

XARADA

I

—Escoltam, dona sens *hu*,
escoltam, infiel é ingrata,
ja may més te vull donar
tercera-segona, falsa.
May més escolto tres veu,